

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Валентина Макни, катедра „Международни икономически отношения“ към ИУ – Варна

Автор на дисертационния труд: Росица Атанасова Проданова, задочен докторант по докторска програма „Световно стопанство и международни икономически отношения“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Тема на дисертационния труд: *„Еволюция и възможности за развитие на финансовите институции на Европейския съюз“*

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Предмет на дисертационния труд е еволюцията на финансовите институции на Европейския съюз и европейската парична интеграция в контекста на нормативна база, политики, предизвикателства и перспективи за развитие. Разработката е в обем от 218 стр. и има стандартна структура, изградена от въведение, изложение в три глави, заключение и използвана литература. Библиографията обхваща 205 източника на английски, руски и български език, които са коректно използвани и цитирани. Анализът на изложението е подкрепен с 14 таблици, 24 фигури и едно приложение.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Проблемът за развитието и усъвършенстването на европейските финансови институции в ролята им на инструмент за евроинтеграцията винаги е бил и ще бъде актуален, доколкото институционалният стремеж е постигане на най-високите степени на интеграция в рамките на ЕС. Актуалността на темата се допълва и от липсата на единна оценка от страна на икономическата общност, относно ефективността на финансово-монетарната система на ЕС. В разработката е използван ясен, точен език и академичен стил. Чрез умело приложения методологически инструментариум са постигнати поставените цели и е защитена авторската теза.

Първа глава дава теоретичната рамка на възникването и развитието на международните финансови институции и тяхната роля за развитието на международните икономически отношения.

Във втора глава се анализират европейските финансови институции като модели за взаимодействие и взаимовръзки за осъществяване на европейските интеграционни процеси. Стига се до извода за двойствената роля на ЕЦБ в институционалната система на ЕС и функцията ѝ на прерогатив за монетарно-икономическата интеграция и стабилността на еврозоната.

Трета глава се фокусира върху някои предизвикателства пред европейските финансови институции. Чрез авторово емпирично изследване с операционен и иконометричен анализ, както и сравнителен анализ с други изследвания, са установени някои структурни, нормативни и институционални проблеми, в това число липса на координация между парична, фискална и икономическа политика в еврозоната. Направени са авторови препоръки и предложения за преодоляване на откритите слабости.

Макар на места в първа и втора глава изложението да има по-скоро разказвателен, отколкото аналитичен характер, това се компенсира изцяло от високата добавена научна стойност на разработката в трета глава.

Авторефератът изцяло покрива съдържанието и приносите на дисертационния труд. Налице е необходимият брой публикации, които отразяват основните моменти и идеи, застъпени в дисертацията.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Приемам посочените от дисертанта научни приноси (4 на брой), които могат да обогатят научните идеи и постижения относно функционални, системно-организационни и координационни аспекти в дейността на европейските финансови институции. Приносите могат да се обобщят в следния вид:

1) Чрез систематизиране и анализиране на изследванията върху възникването, същността и развитието на глобалните финансови организации и институции, от една страна, и на европейските, от друга, в частност на ЕЦБ, се изгражда многоаспектен теоретичен фундамент за изясняване на тяхното функциониране и роля в действащия международен финансово-икономически ред.

2) Въз основа на сравнителен анализ върху развитието и функциите на глобалните и европейските финансови институции се дефинира рамка, допринасяща за анализиране, еволюцията на европейските финансови институции, както във функционален, така и в системно-организационен аспект, в резултат на което се извеждат предизвикателства пред европейските финансови институции, и в частност

ЕЦБ. Въз основа на установените проблематични аспекти са изведени препоръки, насочени към прозрачност, независимост, репутация, отчетност и отговорност.

3) Чрез собствено емпирично изследване и обобщение на резултати от други изследвания по темата се тества координацията между паричната политика на банката и фискалната политика на ЕС, като се разкриват недостатъци в някои структурни, нормативни и функционални аспекти от дейността на европейските финансови институции.

4) Проведеният операционен анализ за илюстриране мащаба на дейността на финансовите институции на ЕС установява значителна и донякъде асиметрична динамика в балансовите позиции на ЕЦБ и ниска корелация с движенията на БВП.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Има ли работещ механизъм, чрез който да се оценява ефективността на прилаганите от ЕЦБ мерки за справяне с финансовите и икономически последици от Ковид кризата?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на Р. Проданова представлява задълбочено научно изследване на актуален проблем. Коректно са изпълнени поставените изследователски задачи и е постигната целта.

Считам, че разработката напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“. Въз основа на гореизложеното давам своята положителна оценка на дисертационния труд на тема: „Еволюция и възможности за развитие на финансовите институции на Европейския съюз“ и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на докторант Росица Атанасова Проданова образователната и научна степен „доктор“.

Дата: 23.07.2021 г.

Изготвил становището

(доц. д-р Валентина Мъкни)